

GAI ORGANIKOAREN KUDEAKETA BAZTANEN

PRENTSAURREKOA

Baztango Udalak Hondakinen kudeaketan pausuak ematen jarraitzen du Nafarroako Hondakinen kudeaketa planak eta Hondakinen Foru legeak markaturiko helburuak lortzeko bidean

Baztango Udalak Hondakinen kudeaketa hobetzen jarraitzeko asmoz, hasera batean 2 urteetarako izanen zen GAI ORGANIKOAREN KUDEAKETARAKO PLAN bat aurkeztu zuen 2018an. Plan honek 2 urte bete dituen ezohiko urte honetan balantzea egiteko unea iritsi dela uste dugu: aitzinera eramandako ekintzen berri eman, lortutako emaitzak zuekin elkarbanatu eta bide honetan aitzinera egiten jarraitzeko gure konpromisoa berretsi eta Baztandar guztiei helarazteko probestu nahiko genuke tarte hau.

Gai organikoaren kudeaketa planean lan ildo ezberdinak markatu ziren, guztiak azkenean gai organikoaren kudeaketa hobetu, frakzio hau bereiz biltzeko bideak erraztu, eta honekin hondakinen kudeaketa orokorra hobetzeko intentzior. Erran bezala, Nafarroako Hondakien Planak eta Hondakinen Foru legeak markaturiko helburuak betetzea zen asmoa, eta gaur egun ere hala izaten jarraitzen du, hau delarik Hondakin sailaren lan ildo nagusia.

Azken urte honetan ez ohiko konportamentuak izan ditugun arren, bi urte hauetan egindako lanaren balantzea positiboa izan dela erran dezakegu eta emandako **pausuen berri** emanen dizuegu jarraian:

- Hasera batean, 2019an, GAI ORGANIKOAREN SORTZAILE BEREZIEKIN egin zen lanketa. Sortzaile bereziak diogunean gai organikoa kopuru haundietan sortzen duten establezimentuetaz ari gara, hala nola: jatetxe. ostatu, supermerkatu, zahar etxe, arraindegi, harategi, etab. Horiek bisitatzeko “*akonpainamentuaz*” arduratuko zen empresa bat kontratatu zen laguntza gisa. Pertsona bat aritu zen Baztango sortzaile berezi guztiak bisitatu eta hauei gure planaren berri ematen, gai organikoa (eta gainerako frakzioak) bereiztearen garrantzia aipatu zitzaizen guztiei eta erraztasunak eta beharrezko materialak eman zitzaizkien beren establezimentuetan sorturiko hondakin organikoak ere bereizten hasteko konpromisoa eskatuz. Hauetako gehienei gaur egun hondakin organikoak kontenedore bidez biltzen zaizkie, bilketako kamioia astean hiru aldiz pasatzen delarik establezimentu hauetatik frakzio honen bila. Partehartzea haunditzeko establezimentuetara bisitak egin eta akonpainamentua egiteaz gain, bideo promozional bat egin zen, parte hartzaileei bezeroen aitzinean desberdindu ahal izateko beren establezimentuetan jartzeko pegatinak banatu zitzaizkien....
- 2020. Urte honetan eta erran bezala, arras ezhoiko urtea izanik denendako ere, ETXE eta AUZO KONPOSTA INDARTZEARI ekin diogu. Joan den 2019 eta 2020 urte honetan ere, hainbat auzo konpostagune egokitu eta bertze hainbat berri egin dira. Ekonomia zirkularra bultzatuz ontzien edukiontzietan bilduriko plastiko birziklatuarekin egindako etxolak eraiki dira. Anpliazio eta istalazio berri hauei esker, gai organikoa konposta bidez kudeatzeko aukera Baztango populazioaren %100era zabaltzea lortu da (Azpilkueta da momentuz kanpoan

geratu den herri bakarra, zabalkuntza egin zenean saneamentu obrekin ari zirelako). Diseminatuan bizi diren Baztandarrek edota etxean beren gai organikoa kudeatu nahi dutenek, etxeko konpostagailuak Udaletxean doan eskatzeko aukera izaten jarraitzen dute eta hala izanen da etorkizunean ere. Honekin, Nafarroako Hondakinen Foru Legeak 2022. Urterako bete beharreko helburua betetzea lortu dugu, hain zuzen ere, gai organikoaren %100eko despliege edo zabalkuntza egitea. 2020. urte honetan etxe eta auzo konpostaren erabiltzaileei jarraipena egiteko laguntza ere kontratatu du Udalak, zerbitzu hau behar bezala erabiltzen dela ziurtatu eta erabiltzaileei dituzten arazoak konpontzen laguntzeko helburuz hain zuzen.

- 2020. Urte honetan ere, Elizondoko eta Iruritako zenbait auzoetako barrideei gai organikoa kontenedore marroi bidez kudeatzeko aukera eman zaie, sortzaile berezien gai organikoaren bilketa beraien auzoetatik pasatzen zela probestuz. Beharrezko informazioa helarazi eta badira zenbait familia Baztanen jada gai organikoa ere horrela kudeatzen ari direnak.
- Azkenik, errefusaren kontenedoreen tapak ere mugatzen hasiak gara. Errefusa kontenedorean jaso beharko genituzkeen Hondakinak arras gutti izan beharko zirela eta hauetan traste haundiak sartu behar ez direla ikusirik ere, hauen ahoa mugatzeari ekin diogu aurten. Oroitarazi nahiko genuke hemen, 2018az geroztik zabortegira bideratzen dugun Hondakin tona bakoitzeko kanon edo penalizazio bat ordaintzen ari garela eta honek errefusaren kantitatea murriztearen garrantzia are gehiago indartzen du.

Emandako pausu guzti hauek bere ondorioak izan dituzte eta oraindik lan aunitz egiteko badugu ere, bide onetik goazela erraten ahal dugu **emaitzei begiratzen badiegu**:

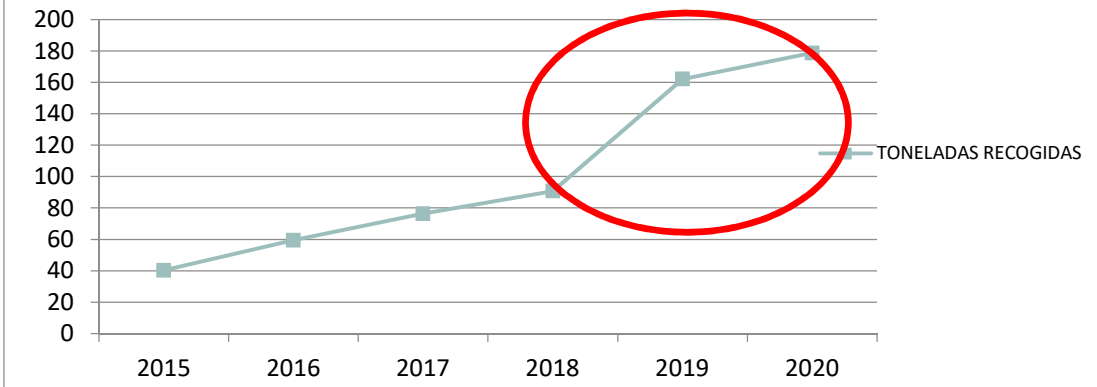
BAZTAN		2018	2019	2020	HELBURUA
SORTZAILE BEREZIAK	DAUDEN SORTZAILE BEREZIEN KOPURUA	131	135	139	
	ZIRKUITU BARNEAN DAUDEN SORTZAILE BEREZIEN KOPURUA	85	85	86	
	BILKETAN IZENA EMANDAKO SORTZAILE BEREZIEN KOPURUA	19	79	79	
	PARTEHARTZE OSOA (%)	15%	59%	57%	
	BILKETA ZIRKUITU BARNEAN DAUDENEN PARTEHARTZE (%)	22%	93%	92%	70%
	KONPOSTEAN IZENA EMANDAKO SORTZAILE BEREZIEN KOPURUA	14	36	41	
	PARTEHARTZE KONPOSTAIAN (%)	11%	27%	29%	
	OSOTARA IZENA EMANDAKO SORTZIALE BEREZIEN KOPURUA	33	115	127	
	PARTEHARTZE OSOTARA (%)	25%	85%	91%	
	BILDUTAKO BIOHONDAKIN KOPURUA (iraila arte)	90,745	162,14	178,76	
	BILDUTAKOA Kg/bizt/egun	0,04	0,08	0,08	
	BILDUTAKOA Kg/SB/egun	0,003	4,40	4,71	

KONPOSTA FAMILIAK	OSOTARA FAMILIAK	2990	2990	2990	
	IZENA EMANDAKO FAMILIAK OSOTARA	1.000	1.093	1126	1.200
	IZENA EMANDAKO PERTSONAK OSOTARA (2,6pers/familia)	2600	2841,8	2927,6	
	PARTEHARTZE %	33%	37%	38%	
	KONPOSTATURIKO KANTITATEA OSOTARA (Tn)	132,02	144,30	144,70	
	KONPOSTATZEN Kg/bizt osotara/egun	0,05	0,05	0,05	
	KONPOSTATZEN Kg/familiak osotara/egun	0,12	0,13	0,13	
BIOHONDAKINAK	BILDUTAKO BIOHONDAKIN KANTITATEA (iraila arte)	222,77	306,44	323,46	
	JOAN DEN URTEAREKIKO BIOHONDAKINEN IGOERA	19%	38%	6%	
ERREFUSA	BILDUTAKO ERREFUSA KANTITATEA (Tn iraila arte)	1501	1415	1377	
	JOAN DEN URTEAREKIKO ERREFUSA MURRIZPENA	-1,00%	-6%	-3%	
	Kg/bizt/egun	0,53	0,50	0,49	
ONTZIAK	BILDUTAKO KANTITATEA (Tn iraila arte)	119,36	131,84	150,84	
	JOAN DEN URTEAREKIKO ONTZIEN IGOERA	2%	10%	14%	
	Kg/bizt/egun	0,04	0,05	0,05	

Nafar Gobernuak urtero publikatzen dituen datuen arabera, azken datuek (2019koak) bide onetik goazela adierazten digute baita ere:

- 2019an Baztanen etxe eta komertzioetako hondakinen %49 bereiz bildu genituen eta berrerabiltzeko prestatu eta birziklaturiko etxe eta komertzioetako Hondakinen portzentaia %65,8koa izan zen. Honen arabera 2020rako planteaturiko helburuak bete ditugularik (2020ko helburua %50ekoa da)
- Gai organikoari dagokionean, helburua betetzetik hurbil gaude, baina ez dugu lortu oraindik, 2019an Baztango biohondakinen %45a balorizatzea lortu genuen. Bide onetik goaz baina esfortzu bat egin behar dugu oraindik legeak eskatzen duen %50 horretara iritsi ahal izateko...
- Aurten bizi dugun egoera berezia kontutan izanik ere, sortzaile bereziek lan handia egin dute gai organikoaren bereizketa bide honetan. Grafikoan ikus daiteke azken urteotan bildutako gai organiko kantitatearen eboluzioa:

SORTZAILE BEREZIEI BILDUTAKO GAI ORGANIKO TONAK (urtarrila-iraila)

2019an egindako lanari esker Hondakinak zabortegiratzeagatik ordaindutako KANONari zegokion zenbatekoa baino gehiago berreskuratu ahal izan dugu "Hondakinen Funtsa" deituriko partidatik 2020. Urte honetan egin diren akonpainamentua, kontenedore erosketak, publikazioak eta bertze gisako ekintzak ordaindu ahal izateko.

Hurrengo urterako erronka eta planak.

Bide honetik goazela erran behar da eta hau posible egiten duzuen Baztandar guztiak zoriendu eta eskertzeko parada hartu nahi dugu hemen, baina oroitarazi nahi dizuegu ezin garela hontan gelditu, 2027. Urterako asmo haundiagoko helburuak ditugu bistan eta horietan pentsatuz jarraitu behar dugu gure bidea eta eguneroko lana.

Heldu den urtera begirako planteamentuak momentuz momentu azalduko baditugu ere, aurreratzen ahal dizuegu, bertzeren artean, honako asmoak ditugula:

- Gai organikoaren bilketaren zabaltzea
- Auzo konpostagunea jartzea Azpilkuetako herrian
- Errefusa kontenedoreak mugatzen joatea (tapa ttikiak jarritz piskanaka)
- Etxe eta auzo konpostaren segimenduaren jarraipena
-

Guzti honetan zuen parte hartzea, laguntza eta ulermena beharko ditugu, eta proiektu honetan Baztandar guztiak bidelagun izatea espero dugu aurrerantzean ere.

ESKERMILA!!!

Baztan, 2020ko abenduaren 16an

MIREN MEOKI. BAZTANGO UDALEKO HONDAKIN TEKNIKARIA.. hondakinak@baztan.eus 667808539.